

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Žalany

Číslo projektu: CZ. 1.07/1.4.00/21.3210

Téma sady: Literatura a film pro sedmý, osmý a devátý ročník

Název DUM: VY_32_INOVACE_2C_2_Bohumil_Hrabal

Vyučovací předmět: Český jazyk

Název vzdělávacího materiálu: Bohumil Hrabal

Autor: Mgr. Barbora Schneiderová

Datum vytvoření: 16.6.2013

Anotace: DUM seznamuje žáky s životem a osobností Bohumila Hrabala , přibližuje jeho názory a seznamuje žáky s jeho dílem. Podrobněji rozebírá dílo Ostře sledované vlaky a poukazuje také na filmové zpracování, které získalo Oscara za nejlepší film

Očekávaný výstup: Žák se orientuje v životě a díle autora a dokáže dílo zařadit do doby.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 2. stupeň

Metodické pokyny: Výklad života autora, četba ukázek, diskuze.

Pomůcky: ukázky učitele

Časový harmonogram: výklad + diskuze 35 minut

BOHUMIL HRABAL

Mgr. Barbora Schneiderová

OPAKOVÁNÍ

Co je novela?

Krátký prozaický příběh, soustředí se na krátký, poutavý a nápaditý příběh.

Znáte autory válečné prózy?

Weil, John, Fuks, Lustig.

Co je román?

Rozsáhlé prozaické dílo, ve kterém se odehrává v delší časové rovině více příběhů.

ŽIVOT (28.3. 1914 - 3. ÚNORA 1997)

- ◉ český prozaik, velmi významný spisovatel,
- ◉ narodil se jako nemanželský syn Marie Kiliánové, jeho nevlastní otec jej později adoptoval,
- ◉ narodil se v Brně, ale dětství prožil v Polné a v Nymburce, což se často projevovalo v jeho díle,
- ◉ studoval právnickou fakultu, studia dokončil až po 2. SV, nicméně toto povolání nikdy nevykonával, během života vystřídal řadu zaměstnání, spisovatelem na volné noze se stal až roku 1963,
- ◉ Roku 1956 se oženil, jeho žena Eliška vystupuje v jeho prózách jako Pipsi, měl k ní velmi silný vztah, po její smrti se uzavřel do sebe,
- ◉ Několikrát během života nesměl kvůli politickému režimu publikovat, jeho díla byla stažena a přepisována.
- ◉ Zemřel po pádu z okna nemocnice.

DÍLO

- ◉ značně autobiografické, kromě manželky se často objevuje jeho strýc Josef Hrabal zvaný Pepin, který kdysi přijel k Hrabalům na návštěvu na pár dní a zůstal téměř navždy, dále otec Francin a další,
- ◉ příběhy psané metodou koláže, nemají souvislý děj,
- ◉ vytvořil nové postavy - tzv. Pábitele - postavy vyčleněné obvykle na okraji společnosti, nemají vážnost, zveličují, mají tendenci přehánět, uspokojí se a rozptýlí naprostými maličkostmi, občas se projevuje jako hulvát.
- ◉ díla jsou humorná, groteskní, objevuje se slang,
- ◉ knihy přeloženy do mnoha jazyků,
- ◉ získal několik ocenění,
- ◉ několikrát nesměl publikovat (režim), popřípadě mu byla díla proškrtána.

DÍLO

PÁBITELE

- sbírka povídek.

OSTŘE SLEDOVANÉ VLAKY

- kniha o dospívání mladého výpravčího během 2. SV, přes nádraží projíždí německé vlaky, Miloš má za úkol hodit do vlaku municí, hlídač v posledním vlaku jej zahlédne, oba najednou vystřelí - Miloš si uvědomuje zbytečnost a absurditu války,
- podle této novely natočil Jiří Menzel film, který získal Oscara.

Ostře sledované vlaky - ukázka

<http://www.youtube.com/watch?v=UCsb2oiXE-A>

Ostře sledované vlaky - závěr

A já mu nasadil hlaveň pušky k oku a stiskl spoušť, tak divně jsem při tom ležel. A pak jsem slyšel, jak zmlkl, viděl jsem, jak jeho nohy zvolna a tiše došly, zastavily se, ležel jsem na něm a slyšel, jak do vojáka vniká klid a ticho, jak se všechno zastavuje, jak stroje, když padla. A ze mne crčela krev a třásl jsem vojákově šaty, vytáhl jsem kapesník a snažil jsem se čistit tu krvavou skvrnu a oddychoval jsem a začal jsem se dusit, ale vši silou jsem se převálil a natáhl jsem ruku a chytil ten řetízek, kterého se držel voják, jehož obličej zklidněl, jen místo pravého oka byla ožehnutá díra jako modrý monokl... a utrl jsem ten řetízek, kterého se držel mrtvý, a ve světle měsíce jsem viděl, že to je medailónek, na jehož jedné straně je zelený čtyřlístek a na druhé straně nápis: Bringe Glück. A nepřinesl štěstí ten čtyřlístek ani tomu vojákově, ani mně, taky to byl člověk jako já nebo pan výpravčí Hubička, taky neměl žádné vyznamenání, žádnou hodnost, a přece jsme jeden druhého postřelili a jeden druhého přivedli ke smrti, ač jistě, kdybychom se někde potkali v civilu, možná, že bychom se měli rádi, pohovořili si. A potom se ozvala detonace. A já, který jsem se ještě před chvílí těšil na ten pohled, ležel jsem vedle německého vojáka dál, natáhl jsem ruku a otevřel jeho tuhnoucí dlaň a dal jsem mu do ní ten zelený čtyřlístek, který přináší štěstí, zatímco z krajiny vyrůstal do nebe hřibovitý oblak, který neustále rostl o vyšší patra a vyšší kouřová mračna, slyšel jsem, jak tlak vzduchu proběhl krajinou a syčel a hvízdal o holé větve stromů a keřů, jak zatřásl v semaforu převodovými řetězy a opřel se o rameno a zatřásl jím, ale já jsem se kuckal a chrčela ze mne krev. Do poslední chvíle, než jsem začal ztrácet z dohledu sebe sama, držel jsem se s tím mrtvým za ruku, a pro jeho neslyšící uši jsem opakoval slova vlakvedoucího té rakety, která přivezla ty zbědované Němce od Drážďan: "Měli jste sedět doma, na prdeli..."

DÍLO

TANEČNÍ HODINY PRO STARŠÍ A POKROČILÉ

- novela, celá se skládá pouze z jednoho dlouhého souvětí.

POSTŘIŽINY

- roku 1980 zfilmováno J. Menzelem.

<http://www.youtube.com/watch?v=5E7OzeigwLY>

DÍLO

OBSLUHOVAL JSEM ANGLICKÉHO KRÁLE

- novela o životě začínajícího číšníka, který se chce dostat do lepší společnosti za každou cenu.

SLAVNOSTI SNĚŽENEK

- soubor povídek, později zfilmováno J. Menzelem.

PŘÍLIŠ HLUČNÁ SAMOTA

- příběh lisovače knih, který miluje knihy...

ZDROJE

Pokud není uvedeno jinak, autorkou textu je Mgr. Barbora Schneiderová.

[cit. 2013-06-22]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bohumil_Hrabal_by_Kubik_1994_01.jpg

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:
<http://www.csfd.cz/film/6664-ostre-sledovane-vlakly/galerie/?type=1> ARCHIV ATELIÉRŮ BARRANDOV.

Hrabal, B.: Ostře sledované vlaky. Československý spisovatel, Praha 1977

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:
<http://www.youtube.com/watch?v=UCsb2oiXE-A>

[cit. 2013-06-22]. Dostupný na:
<http://www.youtube.com/watch?v=5E7OzeigwLY>

Použitý software: MS Windows XP, Microsoft Office Power Point 2010
Galerie MS Office, www.office.microsoft.com